

Seat No. : _____

JB2-117

January-2016

B.Ed., Sem.-I

PE-2 : Education in Contemporary India

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8
  - (i) કેળવણીનો અર્થ સમજાવી, તેનું મહત્વ સમજાવો.
  - (ii) સમકાલીન ભારતીય સમાજની લાક્ષણિકતાઓ સામાજિક સંદર્ભમાં સમજાવો.
  - (iii) સમકાલીન ભારતીય સમાજમાં ભાષા સંબંધિત સમસ્યાઓ અને ઉપાયો જણાવો.
- (b) નીચેના બેમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 6
  - (i) સામાજિક સંબંધોના વિકાસમાં શિક્ષણની ભૂમિકા જણાવો.
  - (ii) રાષ્ટ્રીય એકતાનું મહત્વ જણાવી, રાષ્ટ્રીય એકતા કેળવવા માટેની સહ-અભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ લખો.
2. (a) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8
  - (i) ભારતીય બંધારણના આમુખનું મહત્વ જણાવો.
  - (ii) લોકશાહી મૂલ્યો માટેની કેળવણીનું મહત્વ જણાવો.
  - (iii) ભારતીય બંધારણનું મહત્વ જણાવો.
- (b) નીચેના બેમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 6
  - (i) વિદ્યાર્થીઓમાં હક અને ફરજોની જાગૃતિના સંદર્ભમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.
  - (ii) મૂલ્ય શિક્ષણનું મહત્વ જણાવી, મૂલ્ય શિક્ષણ માટેની સહ-અભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ લખો.
3. (a) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8
  - (i) કોઠારી કમિશન દ્વારા અપાયેલી ત્રિ-ભાષા સૂત્રની ફોર્મ્યુલા સમજાવો.
  - (ii) રામમૂર્તિ કમિટી દ્વારા ભલામણ કરાયેલ પ્રાથમિક શિક્ષક તાલીમ મોડેલ આપો અને તેનું સ્વરૂપ સમજાવો.
  - (iii) વંચિતો માટેના શિક્ષણની જરૂરિયાત જણાવી, તેના શૈક્ષણિક કાર્યક્રમો આપો.
- (b) નીચેના બેમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 6
  - (i) પ્રવર્તમાન સમયમાં નવી શિક્ષણનીતિ 2015ની જરૂરિયાત ચર્ચો.
  - (ii) અનુસૂચિત જાતિના પ્રશ્નો અને ઉપાયો જણાવો.

4. (a) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8
- (i) ‘ગુણોત્સવ’નો અર્થ અને તેના હેતુઓ સમજાવો.
- (ii) BISAGના હેતુઓ જણાવો.
- (iii) ‘સર્વ શિક્ષા અભિયાન’નો અર્થ અને હેતુઓ જણાવો.
- (b) નીચેના બેમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 6
- (i) મધ્યાહ્ન ભોજન યોજનાના લાભ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (ii) ‘કન્યા કેળવણી’નું મહત્ત્વ અને અવરોધક બાબતો જણાવો.
5. નીચેના દસમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (1) ભારતીય કેળવણીકાર દ્વારા અપાયેલ, કેળવણીની કોઈપણ એક વ્યાખ્યા લખો.
- (2) રાષ્ટ્રીય એકતાનો અર્થ આપો.
- (3) કોઈપણ ચાર મૂળભુત હકો જણાવો.
- (4) મૂલ્યની વ્યાખ્યા જણાવો.
- (5) લોકશાહી એટલે શું ?
- (6) ‘BISAG’ નું પૂર્ણરૂપ જણાવો.
- (7) અનુસૂચિત જનજાતિ (ST)ના વિદ્યાર્થીઓની શાળા સાથે સંબંધિત બે સમસ્યાઓ જણાવો.
- (8) ‘શાળા પ્રવેશોત્સવ’નો અર્થ આપો.
- (9) સમાનતાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- (10) ‘સર્વ શિક્ષા અભિયાન’ની કોઈપણ બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
-

Seat No. : _____

JB2-117

January-2016

B.Ed., Sem.-I

PE-2 : Education in Contemporary India

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Answer any **two** questions out of **three** : **8**
  - (i) Explain the meaning of education and its importance.
  - (ii) State the characteristics of contemporary Indian society in social context.
  - (iii) State language related problems and remedies of contemporary Indian society.
- (b) Answer any **one** question out of **two** : **6**
  - (i) State the role of education in the development of social relations.
  - (ii) State the importance of national integration and write co-curricular activities to develop national integration.
2. (a) Answer any **two** questions out of **three** : **8**
  - (i) State the importance of preamble of Indian constitution.
  - (ii) State the importance of education for democratic values.
  - (iii) State the importance of Indian Constitution.
- (b) Answer any **one** question out of **two** : **6**
  - (i) State the role of teacher in reference to awareness of rights and duties in students.
  - (ii) State the importance of value education and write co-curricular activities for it.
3. (a) Answer any **two** questions out of **three** : **8**
  - (i) Explain the tri-language formula given by Kothari Commission.
  - (ii) Give the primary teachers training model recommended by Rammurthy Committee and explain its nature.
  - (iii) State the requirement of education for deprived and give its educational programmes.
- (b) Answer any **one** question out of **two** : **6**
  - (i) Describe the need for New Education Policy-2015 in present time.
  - (ii) State the problems and remedies of Scheduled Cast.

4. (a) Answer any **two** questions out of **three** : **8**
- (i) Explain the meaning and objectives of 'Gunotsav'.
  - (ii) State the objectives of BISAG.
  - (iii) State the meaning and objectives of 'Sarva Shiksha Abhiyan'.
- (b) Answer any **one** question out of **two** : **6**
- (i) State merits and limitations of Mid-day-meal project.
  - (ii) State importance and obstacles of 'Kanya-Kelvani'.
5. Answer any **seven** questions out of **ten** : **14**
- (1) Write any one definition of education given by Indian educationist.
  - (2) Give the meaning of national integration.
  - (3) Write the names of any four fundamental rights.
  - (4) State the definition of Value.
  - (5) What is Democracy ?
  - (6) Give full form of BISAG.
  - (7) Write any two school related problems of scheduled tribe students.
  - (8) Give the meaning of 'Shada Praveshotsav'.
  - (9) Explain the principle of 'Equality'.
  - (10) State any two activities of 'Sarva Shiksha Abhiyan'.
-